

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon tilanne- ja kehityskuva

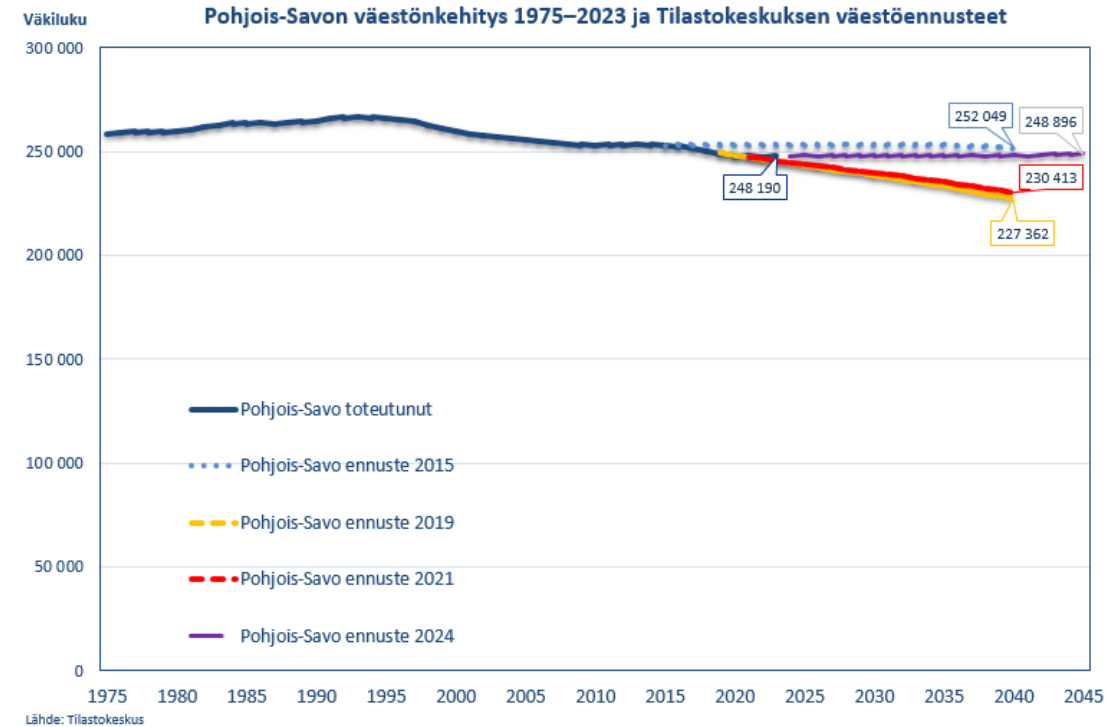
**Aluekehittämisen
keskusteluita 2026 varten**

29.10.2025

**Tietoa
Taitoa
Tekoja**

1. Väestönkehitys

- **Ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon väkiluku laski hieman tammi-heinäkuussa 2025 (-502 henkeä).**
 - Luonnollinen väestönlisäys -761 henkeä.
 - Vuoden 2024 aikana väkiluku kasvoi 625 hengellä.
 - Väestönkasvu ja positiivinen muuttoliike koskettavat pääasiassa Kuopion seutua, muilla seuduilla väestö ei juuri kasva, ja muuttoliike on suuntautunut pois päin.
 - Alhainen syntyvyys ja väestön ikääntyminen laskevat työvoiman tarjontaa ja nostavat vanhushuoltosuhdetta.
 - Tärkeää on työikäisen väestön houkuttelevuus Pohjois-Savoon ja sen pitäminen täällä.
- Tilastokeskuksen uusimmassa **vuoden 2024 väestöennusteessa Pohjois-Savon väkiluvun ennustetaan kasvavan 0,3 % vuoteen 2045 mennessä.**
 - Väestötavoitteen toteutuminen edellyttää, että kokonaisnettomuutto olisi vuositasolla reilu 1 500 henkilöä vuodessa.
 - Väestötavoitteen saavuttamiseksi on tärkeää panostaa koulutustarjontaan, maahanmuuton edistämiseen ja alueellisten työmarkkinoiden toimivuuteen.
 - Opiskelijoiden ja kansainvälisten osaajien työllistymiseen täytyy panostaa, yksi keino olisi harjoittelupaikkojen lisääminen.

2. Kestävä elinvoima ja investoinnit

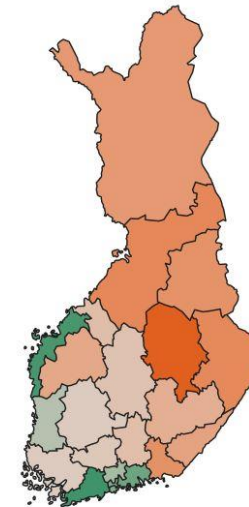
- Pohjois-Savon **elinkeinoelämän vahvuuksia ovat monialaisuus ja eri seutukuntien** kansainväliset vientiyritykset.
- Kuopion alueen kauppakamarin tekemän selvityksen mukaan maakunnan yritysten **investointipotentiaali on 13,1 MRD €** v. 2035 mennessä, suurimmat investointisuunnitelmat vuosille 2024–2030.
 - Kauppakamarin selvityksen mukaan myös maakunnan yritysten **TKI-investoinnit ovat 1,15 MRD €** v:een 2035 mennessä. Alueella on tunnistettu toimia, joilla TKI-menojen osuutta BKT:stä voidaan kasvattaa kohti valtakunnallista 4 % tavoitetta.
- Suurimmat **uusiutuvan energian uudet investoinnit ja vihreän siirtymän hankkeet** liittyvät biokaasun tuotantoon, tuulivoimaan ja aurinkovoimaan, selvitysten mukaan investointipotentiaali noin **4,1 MRD €**.
 - Ylä-Savoon on suunnitteilla biokaasulaitosten keskittymä, lisäksi Pohjois-Savoon on suunnitteilla noin 20 uutta tuulivoima-aluetta ja yli 20 teollisen kokoluokan aurinkovoimalaa, vedyntuotannon potentiaalia selvitetään.
- **Valtakunnallisessa PK-barometrissä Pohjois-Savo sai syksyllä 2025 maan parhaat tulokset:** Alueen pk-yrittäjien yleiset suhdannenäkymät ovat lähialueita ja valtakunnallista keskitasoa selvästi paremmat. Myös odotukset työllisyyden, liikevaihdon, kannattavuuden ja investointien arvon kehityksen osalta ovat keskimääräistä positiivisemmat.
- **Maakunnan aluetalous taantui** vuonna 2024 jo toista vuotta. Yritysten liikevaihto laski -2,4 % (edellisenä vuonna -3,6 %, vuosien 2021 ja 2022 vahvan kasvun jälkeen). Vienti laski -8,0 % (edellisenä vuonna -13,5 %). Palkkasumma puolestaan kasvoi 1,7 % (edellisenä vuonna +3,8 %).
 - **Vienti kasvoi vain kolmella toimialalla;** terveysteknologian (47,8 %), elintarvikkeiden (4,0 %) ja sahatavaran vienti (6,4 %). Edellisenä vuonna kasvua oli metalliteollisuuden (5,8 %) ja energiateknologian (10,2 %) viennissä.
- **Työttömyys jatkoi kasvuaan:** Syyskuussa 2025 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli 11,4 %, mikä on 1,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin viime vuonna.
 - Nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys kasvussa
 - Alkaneita työttömyysjaksoja kuitenkin 15 % vähemmän ja lomautettuja 30 % vähemmän kuin vuosi sitten

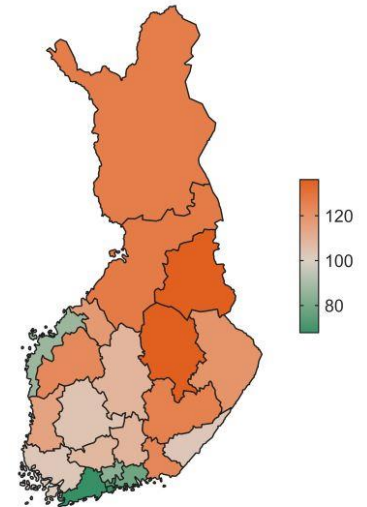
3. Hyvinvoiva väestö ja yhteisöt

- Pohjoissavolaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä osallisuuden vahvistamisessa on parannettavaa.
- Pohjois-Savossa **kokonaissairastavuus on maan korkein**, mikä selittyy mielenterveys- sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien korkealla ilmaantuvuudella.
- **Työkyvyttömyys on toiseksi suurinta** maakuntien vertailussa.
- **Nuorten raittius on lisääntynyt**, mutta ravitsemus ja uudet nikotiinituotteet herättävät huolta.
- Tärkeää on terveyttä edistävien toimien toteuttaminen ja resurssien lisääminen sekä palveluihin että tutkimustyöhön.

Sairastavuusindeksi 2021–2023

Työkyvyttömyysindeksi 2021–2023

[Kansallinen terveysindeksi 2021–2023 - THL](#)

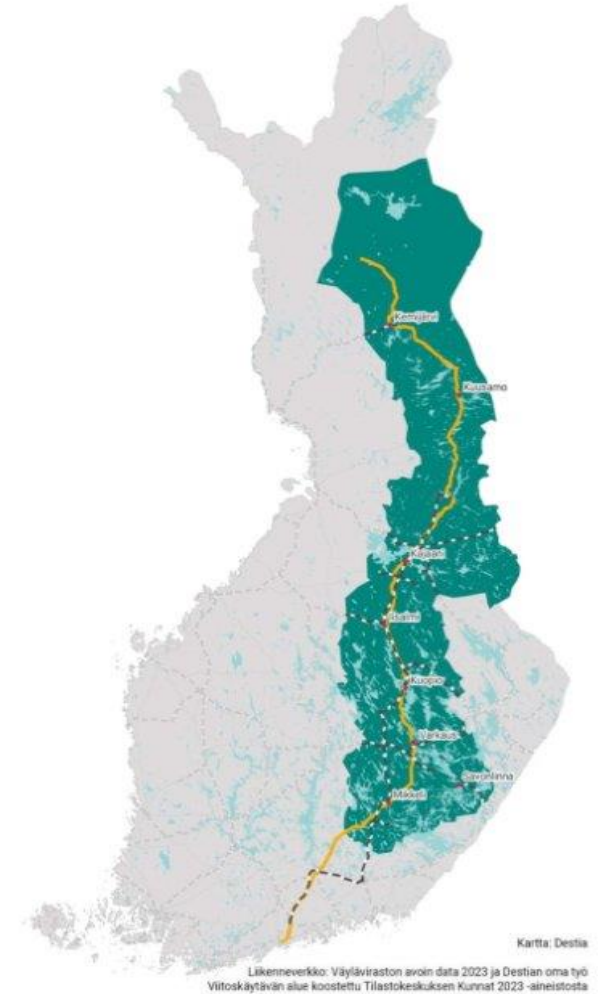

Pohjois-Savon liitto

4. Vetovoimainen elinympäristö ja monimuotoinen luonto (1/2)

Aluerakenne ja saavutettavuus

- Pohjois-Savon aluerakenteen ydin muodostuu **kolmen kaupunkiseudun – Iisalmen, Kuopio-Siilinjärven ja Varkauden – nauhamaisesta rakenteesta valtatie 5:n ympärillä.**
- **Liikenneverkkojen kehittäminen on jäänyt koko Itä-Suomessa jälkeen** Länsi- ja Etelä-Suomeen verrattuna, kriittistä korjausvelkaa rata- ja tieinfran päällysteiden ja rakenteiden lisäksi silloissa.
 - Kiireisimmät parantamis- ja kehittämistarpeet ovat Savon radalla ja poikittaisradoilla sekä valtateillä 5 ja 9.
- Muuta maata heikommat liikenneverkot ja niiden huonontuva käytettävyys **heikentävät paitsi henkilöliikenteen sujuvuutta, myös elinkeinoelämän toiminnan edellytyksiä ja huoltovarmuutta.**
- Myös **kiinteän laajakaistan saatavuus** (67 %) oli syyskuussa 2024 heikompi koko maan tasoon (84 %) verrattuna.
 - Toimintavarmat ja nopeat tietoliikenneyhteydet ovat yhä tärkeämpi elin- ja vetovoimatekijä, kehittämiseen tarvitaan julkista tukea.

4. Vetovoimainen elinympäristö ja monimuotoinen luonto (2/2)

Ilmastomuutos ja ympäristö

- Pohjois-Savon ELY-keskus koordinoi hankkeissaan ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelman ja luonnon monimuotoisuusohjelman laadintaa.
- Pohjois-Savon alueen **kasvihuonekaasupäästöt ovat viime vuosina olleet lievässä laskussa** ja kokonaispäästöt ovat laskeneet 35 % (v. 2005–2023), mutta ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi päästöjä täytyy silti edelleen vähentää.
- **Uusiutuvan energian osuus** primäärienergiankulutuksesta oli 54 % v. 2022, turpeen käyttö on vähentynyt.
 - Lisääntyvä puuperäisten polttoaineiden käyttö voi aiheuttaa haasteita metsien kestäväälle käytölle.
- **Metsien vuosikasvu on naapurimaakuntia suurempaa, mutta myös hakkuumäärät ovat suuria** → joka vuosi ollaan lähellä tilannetta, jossa metsää hakataan enemmän kuin se kasvaa.
- Metsien suojeltu pinta-ala on naapurimaakuntia pienempi, mutta yksityismailla metsien *vapaaehtoisen* Metso-suojelun osalta on saavutettu v. 2025 päättyvän kauden tavoitteet → maakunnassa olisi enemmänkin halukkuutta suojeluun, mutta valtion suojelurahoitus ohjataan Etelä-Suomeen.
- Kehityskuva on lähivuosina haastava; tärkeää on luonnon monimuotoisuuden, ilmastotyön ja luonnonvarojen kestävä käytön tiivis nivominen yhteen.

